

Programma Professionalisering Jeugdhulp
Plan van aanpak 2015-2018

an van

anpak

015-2018

Februari 2015

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Plan van Aanpak 2015-2018	3
2	Programmaliijn 1: Werkagenda Professionalisering	6
2.1	Opdracht	6
2.2	Werkagenda professionalisering: de gemeenschappelijke basis als uitgangspunt	7
2.3	Fasering	10
3	Programmaliijn 2: Monitoring, evaluatie en herijking	11
3.1	Opdracht	11
3.2	Ontwikkelen van een meerjarige monitor en evaluatie	12
3.3	Fasering	14
4	Programmaliijn 3: Registratie	15
4.1	Kaders en randvoorwaarden	16
4.2	Opdracht	18
4.3	Stapsgewijze invoering van de registratie	21
4.4	Reikwijdte	24
4.5	Fasering	24
5	Programmastructuur	27
	Partners	31

1 Inleiding

Het afgelopen jaar heeft een groot aantal veldpartijen (brancheorganisaties, beroepsverenigingen, cliënt-vertegenwoordigers en gemeentevertegenwoordigers) samengewerkt aan de totstandkoming van het Kwaliteitskader Jeugd. In het Kwaliteitskader Jeugd is de toepassing van de norm van de verantwoorde werktoedeling uitgewerkt. Dit is een belangrijk fundament voor verdere professionalisering en kwaliteitsverbetering in het jeugddomein. Het Kwaliteitskader is per 1 januari 2015 ingevoerd, gelijktijdig met de Jeugdwet.

Voor het jaar 2015 en verder is het van belang te monitoren hoe de norm van de verantwoorde werktoedeling in de praktijk wordt toegepast, zodat recht wordt gedaan aan de intentie van de Jeugdwet en, breder nog, in de verbinding met de ontwikkelingen in het sociale domein, het onderwijs en de langdurige zorg.

Als vervolgstap op het ontwikkelen van het Kwaliteitskader Jeugd, willen alle betrokken partners de komende jaren graag gezamenlijk verder werken aan professionalisering in het jeugddomein binnen het *Programma Professionalisering Jeugdhulp*. In dit Plan van Aanpak is beschreven hoe dit wordt vormgegeven.

1.1 Plan van Aanpak 2015-2018

De invoering van het nieuwe jeugdstelsel, de beoogde transitie en transformatie vragen om méér dan de toepassing van het Kwaliteitskader Jeugd en de invoering van de bijbehorende registratie. Bij de start van de opdracht om het Kwaliteitskader Jeugd te formuleren, hebben alle betrokken partijen aangegeven dat zij de ontwikkeling van het Kwaliteitskader in een breder perspectief willen plaatsen. Professionalisering kan immers op veel manieren bevorderd worden.

In het *Programma Professionalisering Jeugdhulp* ligt de focus op de professional, zijn beroepsontwikkeling en professionalisering. Daarbij wordt in de uitwerking steeds de verbinding gelegd met de andere dimensies van kwaliteit.

Alle betrokken partijen stellen het gezamenlijk bevorderen van professionalisering centraal in dit Plan van Aanpak. Zij voelen zich, ieder vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid, verbonden met deze opgave. Dit betekent dat voor de periode 2015-2018 een intensief traject voorzien is waarbij enerzijds de nadruk ligt op uitwerken en implementeren en anderzijds op ontwikkelen, innoveren en transformeren. Dit is vertaald in drie programmalijnen.

1 Werkagenda professionalisering

Professionalisering is meer dan registratie. Daarom heeft de gemeenschappelijke basis voor elke professional die werkzaam is in het jeugddomein, een belangrijke plek gekregen in het Kwaliteitskader Jeugd.

De norm van de verantwoorde werktoedeling draagt bij aan de beoogde transformatie in het handelen van de professional. Daarbij handelt iedere professional vanuit een basis die alle professionals in het jeugddomein met elkaar delen. Ongeacht de branche, opleidingsniveau, achtergrond of verantwoordelijkheid. En ook ongeacht de jeugdige die ondersteund of geholpen wordt: de gemeenschappelijke basis wordt gedeeld door alle professionals in het brede jeugddomein.

Voor 2015 en verdere jaren gaan de partners gezamenlijk aan de slag om deze gemeenschappelijke basis in het handelen van professional in het jeugddomein te versterken en te borgen. Het initiële onderwijs en na- en bijscholing spelen daarin een belangrijke rol. De kracht van de decentralisaties en de herziening langdurige zorg is dat er veel meer samenwerking en samenhang in het sociale domein kan worden gerealiseerd, en bovendien de verbinding kan worden gezocht met het (primair en voortgezet) onderwijs en de langdurige zorg. In de uitwerking van de werkagenda zal daarom de samenhang met het brede sociale domein, het onderwijs en de herziening langdurige zorg in het oog gehouden worden.

In het kader van dit Plan van Aanpak wordt een gezamenlijke werkagenda professionalisering gemaakt en uitgevoerd. De verschillende partners hebben ieder een eigen, maar ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid in de doorontwikkeling van de kwaliteit van de professional. Zij kunnen daarin gebruik maken van elkaars ervaringen en van elkaar leren. Primair gaat het over de samenhang en verbinding brengen in de activiteiten die nu al door verschillende partijen in het veld worden opgepakt, waarbij steeds de verbinding wordt gelegd met de andere dimensies van kwaliteit. Het gaat, kortom, over het verzamelen, verbinden en verrijken. Daarbij ligt de nadruk enerzijds op uitwerken en implementeren en anderzijds op ontwikkelen, innoveren en transformeren.

2 Monitoring, evaluatie en herijking

Het jaar 2015 is een jaar van transitie en transformatie. Cliënten, professionals, aanbieders en gemeenten zullen in hun nieuwe rol en verantwoordelijkheid groeien. In deze dynamische context wordt het Kwaliteitskader ingevoerd. Partners willen ontvankelijk blijven voor ontwikkelingen die de komende jaren plaatsvinden. Het in 2014 ontwikkelde Kwaliteitskader Jeugd wordt daarom de komende jaren door de betrokken partijen gemonitord

in de bredere context van de norm van de verantwoorde werktoedeling. Zo nodig vindt aanscherping of verduidelijking plaats.

De partners hebben aangegeven dat zij een proces willen ontwikkelen waarin gezamenlijk leren en evalueren centraal staat. Zodat enerzijds de norm en het Kwaliteitskader Jeugd aansluiten bij de veranderende omgeving en anderzijds deze partijen in gezamenlijkheid ontvankelijk blijven voor wat de veranderingen in de omgeving van de cliënt vragen van hun werkwijze en professionalisering. Het streven is om een lerende sector te bevorderen waarbij gezamenlijk - door de veldpartijen - beoordeeld wordt hoe de kwaliteit van de beroepsbeoefenaar zich ontwikkelt en wat er nodig is om ontvankelijk te zijn voor de veranderingen in de omgeving.

3 Registratie

Het operationaliseren van de norm van de verantwoorde werktoedeling geeft aanbieders en gemeenten handvatten om te voldoen aan de eisen die de Jeugdwet stelt en geeft houvast voor situaties waarin de inzet van een niet-geregistreerd professional nuttig dan wel noodzakelijk is. Wel blijft het uitgangspunt van de norm dat geregistreeerde professionals worden ingezet, die voldoen aan vakbekwaamheidseisen.

In de Jeugdwet is opgenomen dat een 'geregistreeerde professional' geregistreerd is in het Kwaliteitsregister Jeugd of in artikel 3 van de Wet BIG (dit betreft de beroepen arts, verpleegkundige, gezondheidszorgpsycholoog of psychotherapeut). Op dit moment kan nog maar een beperkt deel van de professionals zich registreren.

In dit Plan van Aanpak is opgenomen welke stappen - passend bij de afgesproken overgangspannen - gezamenlijk gezet worden om er voor te zorgen dat *alle* professionals werkzaam op een HBO-functie of hoger in de jeugdhulp, ook geregistreeerde professionals worden. In 2015 wordt hiertoe een vooraanmeldingsprocedure ontwikkeld, zodat alle professionals die op termijn moeten zijn geregistreerd, zich bij het Kwaliteitsregister Jeugd kunnen vooraanmelden. Tegelijkertijd wordt in het kader van dit Plan van Aanpak gewerkt aan de volledige registratie. De eisen daarvoor zijn uiterlijk per 1 januari 2018 bekend. Per 1 januari 2020 moeten professionals volledig zijn geregistreerd.

2 Programmalijn 1: Werkagenda Professionalisering

In het Kwaliteitskader Jeugd is professionalisering getypeerd als één van de dimensies om kwaliteit te bevorderen, stimuleren en ontwikkelen. Registratie is hierbij een middel, geen doel. Het is hierbij van belang om kwaliteit in breder perspectief te zien en hieraan als gezamenlijke partijen die betrokken zijn bij het Kwaliteitskader Jeugd een impuls te geven.

Bovenliggend aan alle uitwerkingsvragen van de norm van de verantwoorde werktoedeling, zoals registratie en herijking van het Kwaliteitskader Jeugd, is het gezamenlijk bevorderen van kwaliteit. Het streven van de partners is daarom om gezamenlijk een Werkagenda Professionalisering op te stellen, met als focus de kwaliteit en professionalisering van de beroepsbeoefenaar. Alle partijen hebben een eigen verantwoordelijkheid in de (door) ontwikkeling van kwaliteit. In de gezamenlijke Werkagenda is professionalisering en kwaliteitsbevordering van de beroepsbeoefenaar het uitgangspunt. In de Werkagenda worden de onderwerpen geagendeerd waarin een verbinding en een gezamenlijke ontwikkelkracht van de betrokken partijen van toegevoegde waarde zijn.

2.1 Opdracht

De opdracht voor de uitwerking van de werkagenda professionalisering is:

- A. Ontwikkel gezamenlijk een werkagenda professionalisering waarin de gezamenlijke thema's rondom kwaliteitsbevordering en professionalisering van de beroepsbeoefenaar aan de orde komen en worden geprioriteerd. Accent ligt hierbij op de doorontwikkeling en implementatie van de gemeenschappelijke basis.
- B. Het gaat uitdrukkelijk om de thema's waarin verbinding en gezamenlijke doorontwikkeling noodzakelijk is. Het gaat bovenal om het versterken en bundelen van reeds bestaande initiatieven en uitsluitend toevoegen waar nodig.
- C. Leg in het kader van de brede gemeenschappelijke basis een verbinding met professionaliseringsontwikkelingen in het brede sociale domein, het primair en voortgezet onderwijs en de herziening van de langdurige zorg – dit betreft *niet* een verbreding van de norm van de verantwoorde werktoedeling.

In de uitwerking van deze programmalijn worden ook de volgende voorwaarden geborgd die door de partners tijdens de consultatieronde van het Kwaliteitskader Jeugd zijn benoemd:

- ▶ **Bredere aandacht voor vakbekwaamheid, professionalisering en kwaliteit.** Brancheorganisaties, beroepsverenigingen en gemeenten hebben een brede taak in het bevorderen van de professionalisering en kwaliteit. Het Kwaliteitskader draagt hieraan bij, maar er zijn daarnaast nog vele andere manieren. In het vervolgproces dient ruimte te blijven voor andere initiatieven op het gebied van professionalisering en kwaliteitsbevordering, voor bijstelling en verbreding en voor waardering van bestaande kennis.
- ▶ **Gemeenschappelijke basis.** De gemeenschappelijke basis voor alle professionals in het brede jeugddomein moet gestimuleerd worden en een plek krijgen in het handelen van professionals. Daarnaast moet onderzocht worden of er een gemeenschappelijke basis gemaakt kan worden voor alle professionals werkzaam in het sociale domein. Hierbij is het overigens niet de insteek dat registratie (zoals bedoeld in het kader van dit programma, zie ook programmalijn 3) verbreed wordt naar het gehele sociale domein.
- ▶ **De verbinding tussen het jeugddomein, het brede sociale domein, de langdurige zorg en het primair en voortgezet onderwijs.** Integraal werken is een belangrijk doel van het stelsel, verkokering moet worden voorkomen. Het is voor partijen van belang dat er een gemeenschappelijke basis komt voor de verschillende domeinen, zodat er eenvoudiger kruisbestuiving kan ontstaan.

2.2 Werkagenda professionalisering: de gemeenschappelijke basis als uitgangspunt

De gemeenschappelijke basis vormt een gezamenlijk uitgangspunt bij het gezamenlijk bevorderen van professionalisering van de professionals. Het gaat om de volgende basisprincipes, die zijn uitgewerkt in het Kwaliteitskader Jeugd (hoofdstuk 3):

- ▶ **Cliëntgericht werken.** De wensen en behoeften van jeugdigen en ouders zijn het uitgangspunt.
- ▶ **Signaleren.** De professionals zijn alert op signalen die kunnen duiden op (meervoudige) problemen, stoornissen of beperkingen bij jeugdigen of ouders.
- ▶ **Veiligheid bevorderen.** De professionals hebben oog voor de veiligheid van de jeugdige.
- ▶ **Werken vanuit een integrale blik.** Breder kijken, meer zien.
- ▶ **Samenwerken.** De professionals stemmen af met andere professionals en (vrijwilligers)netwerken met aanvullende expertise.
- ▶ **Leven lang leren en reflecteren.** Vergroting van professionele autonomie en vermindering van regeldruk staan centraal.

Het doorontwikkelen en implementeren van de gemeenschappelijke basis is van belang om invulling geven aan de beoogde transformatie, waarbij de relatie met het sociale domein, het primair- en voortgezet onderwijs en de herziening van de langdurige zorg in het oog worden gehouden. De initiële opleidingen worden bij de uitwerking van deze programmalijs betrokken. Zij geven professionals immers de belangrijke bagage mee voor deze gemeenschappelijke basis. De initiële opleidingen worden daarbij gevoed door het brede werkveld.

Samen met de betrokken partijen wordt een Werkagenda Professionalisering opgesteld waarin de verschillende elementen van professionalisering een plek krijgen. Cliëntenvertegenwoordigers vervullen in dit kader zowel een meedenkende als een toetsende rol. Bij de opstelling en uitwerking van deze werkagenda wordt zoveel mogelijk aangesloten bij activiteiten die nu reeds worden uitgevoerd door onder meer brancheorganisaties, beroepsorganisaties, gemeenten, cliëntvertegenwoordigers en het onderwijs. Het gaat bovenal om het versterken en bundelen van reeds bestaande initiatieven en alleen toevoegen waar dat nodig is. Daarnaast biedt de programmering van de kennisinstituten mogelijkheden tot samenwerking en afstemming.

De werkagenda richt zich op de elementen die vanuit de gemeenschappelijke basis van belang zijn en verdere uitwerking behoeven. De volgende elementen spelen hierbij een rol:

- ▶ **Inhoudelijke doorontwikkeling:** Om een gemeenschappelijke basis door te ontwikkelen en te implementeren moeten de afzonderlijke basisprincipes verder uitgewerkt worden. Welke interventies, instrumenten en hulpmiddelen zijn hiervoor beschikbaar en hoe worden deze benut?
- ▶ **Organisatorische randvoorwaarden:** Welke randvoorwaarden moeten worden vervuld om de gemeenschappelijke basis in de praktijk te realiseren?
- ▶ **Initiële scholing:** Hoe wordt de gemeenschappelijke basis in het curriculum geborgd en wat is nodig om dit te versterken?
- ▶ **Na- en bijscholing:** Hoe komt de gemeenschappelijke basis aan bod in na- en bijscholing voor zittende professionals? Van belang is dat voor de genoemde gemeenschappelijke basisprincipes voldoende scholingsaanbod beschikbaar is én dat dit geaccrediteerd is dan wel dat ze voldoende geïntegreerd zijn in het bestaande scholingsaanbod.
- ▶ **Leren op de werkplek:** Hoe kan middels reflectie en leren op de werkplek vorm gegeven worden aan een voortdurende leerproces van professionals. Deze leerproces is verbonden aan de gemeenschappelijke basis maar richt zich daarnaast ook op het bredere functioneren van de professional.

Totstandkoming van de werkagenda vindt plaats aan de hand van de volgende stappen:

▶ **Verzamelen**

De eerste stap is het in kaart brengen van lopende activiteiten en ontwikkelingen, gerelateerd aan o.a. de gemeenschappelijke basis, die in het brede veld spelen in het kader van professionalisering.

▶ **Analyseren en prioriteren**

Op basis van een analyse van lopende initiatieven en ontwikkelingen worden de activiteiten rond de doorontwikkeling en implementatie van de gemeenschappelijke basis met elkaar verbonden en met elkaar in verband gebracht. Daarnaast worden lacunes gesignaleerd en wordt gekeken welke stappen nodig zijn om de gemeenschappelijke basis te versterken. Daarbij wordt door de partners aangegeven welke activiteiten vanuit gezamenlijk perspectief prioriteit hebben en welke activiteiten niet thuis horen op de gezamenlijke werkagenda, omdat ze onder de verantwoordelijkheid van een individuele partij vallen.

▶ **Opstellen werkagenda**

De analyse leidt tot een plan van aanpak en bijbehorende projectstructuur. Kernwoorden hierbij zijn *verbinden en verrijken*. De werkagenda bevat de acties die gezamenlijk worden opgepakt en geeft aan hoe al lopende acties verbonden worden. In de werkagenda wordt ook uiteen gezet op welke wijze de verbinding wordt gelegd tussen de gemeenschappelijke basis in het jeugddomein in relatie tot de ontwikkeling in het brede sociale domein, het onderwijs en de herziening van de langdurige zorg.

2.3 Fasering

De uitvoering van de Werkagenda Professionalisering loopt door tot en met eind 2018. Hieronder is de fasering voor 2015 aangegeven. In het 4^e kwartaal van 2015 wordt een (uitvoerings)agenda voor 2016 gemaakt. Ook in de jaren daarna wordt jaarlijks een (uitvoerings)agenda gemaakt.

Fasering 2015	Wanneer	Wat
1 Ontwikkeling kader	1 ^e kwartaal 2015	Ontwikkeling van een kader als basis voor de inventarisatie en doorontwikkeling van kwaliteitstrajecten rond de professional, m.n. rond gemeenschappelijke basis
2 Inventarisatie lopende initiatieven	1 ^e kwartaal 2015	Brede inventarisatie bij en met de verschillende veldpartijen (cliënt-, beroep-, branche-, gemeente-, onderwijs-, kennisinstituten)
3 Analyse en prioritering	1 ^e kwartaal 2015	Analyse lopende initiatieven, destilleren thema's en eerste prioritering
4 Maken en vaststellen van werkagenda	2 ^e kwartaal 2015	Opstellen concept-werkagenda, afstemmen en prioritering. Formuleren van doelstellingen per thema
5 Operationaliseren werkagenda	2 ^e kwartaal 2015	Verder uitwerken van de verschillende thema's in werkgroepen, die ook een opmaat vormen voor de verdere projectstructuur
6 Rollen, taken en verantwoordelijkheden	2 ^e kwartaal 2015	Projectstructuur uitwerken
7 Vaststellen werkagenda	2 ^e kwartaal 2015	Vaststellen door de stuurgroep – draagvlak bij de begeleidingscommissie
8 Start uitvoering werkagenda	3 ^e kwartaal 2015	Traject loopt door in 2016 tot en met 2019
9 Rapporteren	4 ^e kwartaal 2015	Eerste voortgangsrapportage en vaststellen mijlpalen 2016

Op basis van de voorgestelde werkagenda wordt de bestaande projectstructuur voor 2015 aangescherpt. Sommige onderwerpen uit de werkagenda zullen door alle veldpartijen gezamenlijk opgepakt worden. Andere onderwerpen krijgen een plek in (meer specifieke) werkgroepen of worden verbonden aan al bestaande overlegtafels of initiatieven, waarin ook door experts op specifieke thema's wordt geparticipeerd.

De werkagenda wordt afgestemd met lopende initiatieven in het veld en bij gemeenten, zodat daar op wordt voortgebouwd. Ook vindt afstemming plaats met de activiteiten van de kennisinstituten.

3 Programmaliijn 2: Monitoring, evaluatie en herijking

Het leveren van verantwoorde hulp is niet nieuw. Dat is onder andere reeds geborgd in de Kwaliteitswet zorginstellingen. De norm van de verantwoorde werktoedeling, een uitwerking van Jeugdwet, is wel nieuw en is tegelijkertijd met de Jeugdwet ingevoerd per 1 januari 2015.

Het Kwaliteitskader Jeugd bevat een eerste uitwerking van de norm van de verantwoorde werktoedeling en geldt vanaf 1 januari 2015. Het Kwaliteitskader is door alle betrokkenen in het veld tot stand gebracht en vormt daarmee een 'veldnorm'. Echter, de implementatie hiervan vindt plaats in een dynamische en veranderende context. Kinderziektes, nieuwe ervaringen en onverwachte ontwikkelingen zijn niet uitgesloten. Een belangrijk onderdeel van het monitorings- en evaluatieproces van het komend jaar is daarom ook dat alle betrokken partijen - elk met hun eigen rol en verantwoordelijkheid in het nieuwe stelsel - gezamenlijk leren, reflecteren en doorontwikkelen. Door gezamenlijk te leren kan de norm verder worden aangescherpt en kan kwaliteit worden bevorderd. De Inspectie sluit vanuit haar eigen rol en positie aan op deze programmaliijn.

De monitor en evaluatie die door het veld wordt vormgegeven maakt geen onderdeel uit van de evaluatie (na drie jaar) van de Jeugdwet. Wel kan de informatie uit de monitor en evaluatie van het Kwaliteitskader door het veld worden verbonden met de evaluatie van de wet.

3.1 Opdracht

De opdracht voor de monitoring, evaluatie en herijking is:

- A. Formuleer gezamenlijk een monitorings- en evaluatiekader waarin duidelijk wordt gemaakt hoe de randvoorwaarden, aangedragen in het consultatieproces, een plek krijgen in de monitor en evaluatie.
- B. Monitor en evalueer, in samenwerking met partijen uit het veld, om te beginnen in de tweede helft van 2015 de toepassing van de norm van de verantwoorde werktoedeling en het Kwaliteitskader in de praktijk en lever eind 2015 een advies op over (eventuele) aanpassing en aanscherping van het Kwaliteitskader.
- C. Reflecteer gezamenlijk op de vraag of de uitwerking van de norm in de praktijk daadwerkelijk een bijdrage heeft levert aan verantwoorde hulp, kwaliteitsbevordering en professionalisering.
- D. Borg het leren, monitoren en evalueren in een gezamenlijk proces.

In de uitwerking van deze programmalijn worden ook de volgende voorwaarden geborgd die door de partners tijdens de consultatieronde van het Kwaliteitskader Jeugd zijn benoemd:

- ▶ **Algemeen.** Monitoring en evaluatie van de toepassing, werking en effecten van de norm in de praktijk (in de komende jaren).
- ▶ **Rol van de Inspectie.** Inzicht in het toetsingskader dat gehanteerd wordt en betrokkenheid van de Inspectie bij het beoordelen van voortgang van het traject.
- ▶ **De status van de geregistreerden en (nog) niet-geregistreerden.** Voor alle betrokken partijen is het duidelijk dat professionals werkzaam op een HBO-functie of hoger, die zich nog niet kunnen registreren, in de overgangsperiode op dezelfde manier ingezet kunnen worden als geregistreerde professionals.
- ▶ **Grens tussen preventie en jeugdhulp en duidelijkheid over de toegang.** In de Jeugdwet is opgenomen dat de norm van toepassing is op jeugdhulp, niet op preventie. De grens tussen deze domeinen is niet scherp gedefinieerd en gemeenten geven hier een eigen invulling aan. In het kwaliteitskader zijn de uit te voeren taken en verantwoordelijkheden als uitgangspunt gebruikt om te bepalen wanneer een geregistreerd professional moet worden ingezet, en niet de definities van jeugdhulp en preventie. In de monitoring en evaluatie moet worden bezien of dit tot vragen leidt bij het toepassen van het Kwaliteitskader. Datzelfde geldt voor de wijze waarop professionals in de Toegang werken.
- ▶ **Hulpverlener en cliënt.** In de evaluatie moet gekeken worden naar de wijze waarop de toepassing van de norm van de verantwoorde werktoedeling invloed heeft op de relatie tussen cliënt en hulpverlener. Mogelijke discontinuïteit van hulp is een zorgpunt van de cliëntenorganisaties.
- ▶ **Definities in het Kwaliteitskader.** In het Kwaliteitskader worden woorden gebruikt waarvan moet worden nagegaan of zij toepasbaar zijn. Bijvoorbeeld de uitwerking van cliëntgerelateerde indicatoren als 'complex' of 'risicovol'. In de evaluatie moet duidelijk worden of verdere definiëring wenselijk is.

3.2 Ontwikkelen van een meerjarige monitor en evaluatie

Vanaf 1 januari 2015 treedt de Jeugdwet in werking en daarmee ook de toepassing van de norm van de verantwoorde werktoedeling en het Kwaliteitskader. Bij de monitoring en evaluatie kan gekeken worden naar de implementatie, de toepasbaarheid en het effect. In de loop van de komende jaren zal een verschuiving in de focus van de monitoring en evaluatie optreden, waarbij 2015 in ieder geval nog te vroeg is voor het kijken naar effecten.

De focus van de monitoring en evaluatie ligt op de norm van de verantwoorde werktoedeling. Daarbij spelen vragen als: Zijn de norm van de verantwoorde werktoedeling en het Kwaliteitskader Jeugd bekend in het veld en

bij cliënten? Wordt er mee gewerkt en welke rol speelt het in de inkoop? Tot welke vragen leidt de toepassing van het Kwaliteitskader in het veld? Is het Kwaliteitskader Jeugd werkbaar? Zit de juiste professional met de juiste taken op de juiste plek? Wat merkt de cliënt of zijn ouders van het Kwaliteitskader Jeugd?

Bij de vormgeving van de monitor en evaluatie en in de verdere uitvoering van de opdracht moet met een aantal elementen rekening worden gehouden. Deze elementen moeten een plaats vinden in het monitor- en evaluatiekader dat in de eerste helft van 2015 ontwikkeld wordt dan wel de wijze waarop de monitoring en evaluatie in de praktijk wordt ingericht:

- ▶ **Herijking van het Kwaliteitskader op basis van praktijkervaringen.** De monitor en evaluatie heeft als eerste focus de wijze waarop de geoperationaliseerde norm in de praktijk uitpakt. Wat werkt wel, waar is nog onduidelijkheid over, wat werkt niet? Dat vraagt niet alleen een herijking vanuit het perspectief van de werkgever, maar ook vanuit cliënten, gemeenten, professionals en de Inspectie.
- ▶ **Ontwikkelingen in het veld.** Waar in 2014 en eerder naar de transitie is toegewerkt, is deze in 2015 een feit. In het jaar 2015 zal de transformatie steeds verder vorm krijgen (naast het feit dat er ook nog steeds sprake zal zijn van een overgangstermijn). De nieuwe verhoudingen tussen de partijen in het veld worden duidelijker en rollen en verantwoordelijkheden worden verder doorontwikkeld. Ontwikkelingen die verband houden met, of invloed hebben op het toepassen van de norm van de verantwoorde werktoedeling dienen in kaart gebracht te worden. Daarbij staat gedurende het jaar de vraag centraal of deze ontwikkelingen om aanpassingen of een verdere uitwerking van het Kwaliteitskader Jeugd vragen.
- ▶ **Verantwoorde hulp.** Het is niet alleen van belang om te monitoren of de uitwerking van de norm in de praktijk werkt. Het is ook belangrijk om met elkaar te bepalen of er sprake is van een verbetering van de kwaliteit en verdere professionalisering. Is er daadwerkelijk sprake van verantwoorde hulp? Draagt de norm van de verantwoorde werktoedeling inderdaad bij aan de permanente professionalisering? Of zijn er andere instrumenten, activiteiten of verantwoordelijkheden nodig om verantwoorde hulp te garanderen? Dit kan nog niet in 2015, maar wordt in de jaren daarna onderdeel van de monitoring en evaluatie.
- ▶ **Handhaafbaarheid.** Van belang voor de Inspecties is dat de toepassing van het Kwaliteitskader handhaafbaar is. Ook het handhaafbaarheidsaspect dient mee te worden genomen in de herijking. Er wordt een oefenplatform ingericht waarin casuïstiek wordt behandeld om met elkaar te bespreken hoe het Kwaliteitskader Jeugd wel/niet moet worden toegepast en waar spanning zit ten aanzien van rollen en verantwoordelijkheden van de diverse partijen (beoordelingscommissie). De samenstelling van het oefenplatform wordt bepaald op basis van de taak en positionering van het oefenplatform.

3.3 Fasering

De monitoring en evaluatie wordt de komende jaren herhaaldelijk uitgevoerd om zicht te krijgen op implementatie, toepasbaarheid en het effect. De eerste helft van 2015 wordt gebruikt om het monitor- en evaluatiekader te ontwikkelen. De monitoring en evaluatie start na de zomer 2015, zodat aan het eind van 2015 een tussenevaluatie kan worden opgeleverd en aanbevelingen kunnen worden gedaan voor (eventuele) aanpassingen van het Kwaliteitskader.

Fase	Wanneer	Wat
1 Ontwikkelen monitorings- en evaluatiekader + aanpak	1 ^e kwartaal 2015	Inventariseren van de elementen/indicatoren die in het evaluatiekader moeten worden geborgd, toetsen van het concept-evaluatiekader en de beoogde aanpak
2 Voorbereiding van de uitvoering van de monitoring	2 ^e kwartaal 2015	Inrichting proces van de uitvoering van de monitoring
3 Inrichten van beoordelings- en evaluatiecommissie	2 ^e kwartaal 2015	Inrichten commissie en afspraken over werkwijze en ondersteuning commissie
4 Uitvoering monitoring en evaluatie	3 ^e kwartaal 2015	Feitelijke uitvoering van de monitor en evaluatie
5 Analyse	4 ^e kwartaal 2015	Analyseren van de inventarisatie van resultaten van de monitoring en evaluatie
6 Oplevering rapportage en advies	4 ^e kwartaal 2015	Oplevering advies (tussenevaluatie) op basis van monitoring en evaluatie en advies over eventuele aanpassing van het Kwaliteitskader

De norm van de verantwoorde werktoedeling en het Kwaliteitskader Jeugd worden tot en met 2018 periodiek gemonitord en geëvalueerd door het veld.

4 Programmaliijn 3: Registratie

Werkgevers en professionals in de (smalle) jeugdzorg hebben de afgelopen jaren gewerkt aan beroepsregistratie, het werken met beroepscode en tuchtrecht en de operationalisering van de norm van verantwoorde werktoedeling voor de jeugdzorg. Ook in de jeugdgezondheidszorg, gehandicaptenzorg en ggz is het al jaren gebruik dat er gewerkt wordt met werknemers, die zijn geregistreerd in het kader van de Wet BIG. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om jeugdartsen en -verpleegkundigen, arts verstandelijk gehandicapten en verpleegkundigen, psychiaters en verslavingsartsen. Zij hoeven zich niet in het Kwaliteitsregister Jeugd te laten registreren. (Her)registratie vraagt van de professionals dat ze hun vak bijhouden en handelen volgens hun beroepsethische normen. Binding aan tuchtrecht leidt tot toetsing van het handelen van professionals aan die normen. Maar ook los van de wettelijk verplichte registraties is door sectoren gewerkt aan professionalisering.

Als gevolg van de uitwerking van de norm van de verantwoording in het Kwaliteitskader Jeugd, moeten alle professionals die in de jeugdhulp werkzaam zijn op een HBO-functie of hoger, zich registreren in het BIG-register of het Kwaliteitsregister Jeugd. Hoewel een deel van deze professionals al geregistreerd is, gaat het om een flinke groep professionals extra, waaronder professionals werkzaam in de gemeentelijke Toegang, maar ook om ZZP'ers.

Een groot deel van de aanbieders (inclusief ZZP'ers) die op termijn op basis van het Kwaliteitskader Jeugd moeten werken met geregistreerden kunnen dat per 1 januari 2015 nog niet (volledig), omdat veel professionals zich nog niet *kunnen* registreren. Het inrichten van het Kwaliteitsregister Jeugd kost tijd. Daarnaast hebben niet alle beroepsgroepen een beroepsvereniging. Dit is een randvoorwaarde om te kunnen registreren, omdat de beroepsvereniging o.a. de beroepscode formuleert. Daarom zijn er overgangsperioden afgesproken die toezien op een gefaseerde invoering van de registratie.

Binnen deze programmaliijn wordt uiteengezet welke stappen, passend bij de afgesproken overgangsperioden, gezet moeten worden om er voor te zorgen dat professionals werkzaam op een HBO-functie of hoger in de jeugdhulp, geregistreerd zijn.

Jeugdzorgwerkers, gedragswetenschappers (geregistreerd in het SKJ) en professionals die geregistreerd staan in het BIG-register, artikel 3 (artsen, verpleegkundigen, GZ-psychologen en psychotherapeuten), kunnen zich al wél

registeren. Voor gedragswetenschappers geldt dat niet alleen voor professionals werkzaam in de smalle jeugdzorg maar ook voor gedragswetenschappers werkzaam in bijvoorbeeld de VG- of GGZ-sector.

4.1 Kaders en randvoorwaarden

De ontwikkeling en inrichting van de registratie vraagt een forse inspanning van alle betrokken partijen in het veld. De intensiteit van de inzet van alle betrokken veldpartijen om registratie te realiseren wordt bepaald door een aantal elementen.

Overgangperiodes. Brancheorganisaties en beroepsverenigingen hebben de verantwoordelijkheid genomen om de komende jaren gezamenlijk te gaan werken aan registratie van professionals op een HBO- functie of hoger, werkzaam in de jeugdhulp (en voor zover zij niet zijn opgenomen in het BIG-register). Dat betekent dat branche- en beroepsorganisaties - met begrip voor elkaars rol en positie - in samenwerking met het Kwaliteitsregister Jeugd invulling gaan geven aan de beroepsregistratie. In verband met de wettelijke overgangstermijnen zijn met het Rijk afspraken gemaakt om te bepalen hoeveel ruimte en tijd er is om invulling te geven aan de eisen en de inrichting van het registratiesysteem. Bovendien moeten professionals de tijd krijgen om te voldoen aan de registratie-eisen. Als de registratie-eisen zijn geformuleerd, het Kwaliteitsregister Jeugd hierop is ingericht en de professional zich kan registreren in het register, zullen niet alle professionals ook meteen voldoen aan de gestelde eisen. De professionals moeten tijd en ruimte krijgen om te zorgen dat ze aan de registratie-eisen voldoen en de organisaties moeten de inzet van hun medewerkers daarop aan kunnen passen. Daarvoor is een overgangperiode noodzakelijk.

De overgangperiodes (gerekend vanaf 1 januari 2015)¹ bepalen het tempo, de intensiteit en de inzet en zijn daarmee kaders waarbinnen de aanpak gerealiseerd moet worden. In overleg met het ministerie van VWS zijn er drie overgangperiodes geformuleerd:

Fase 1: Vaststellen eisen vooraanmelding voor registratie en inrichten infrastructuur (T+1)

Fase 2: Vaststellen van de (her)registratie-eisen en inrichten van (her)registratie(mogelijkheid) (T+3)

Fase 3: Professionals voldoen aan registratie-eisen (T+5).

¹ De overgangperiodes gelden uitsluitend voor de professionals die zich per 1 januari 2015 nog niet *kunnen* registreren. Jeugdzorgwerkers en gedragswetenschappers kunnen dit wel. Voor de psychologen en pedagogen die zich in de toekomst moeten registreren in het Kwaliteitsregister Jeugd gelden dezelfde overgangperiodes.

Al bestaande mogelijkheden tot registratie. Een deel van de professionals kan zich reeds registreren. Dit geldt voor professionals die in het BIG-register zijn opgenomen, maar ook voor psychologen en pedagogen (gedragswetenschappers). Op hen is het Besluit Jeugdwet (artikel 5.1.2) van toepassing. Dit betekent dat zij zich binnen een jaar moeten registreren. De mogelijkheid voor registratie van deze professionals is medio november 2014 gestart op grond van de oude Wet op de Jeugdzorg. Hetzelfde geldt voor jeugdzorgprofessionals, ook zij kunnen zich al in het Kwaliteitsregister Jeugd laten registreren.

Voor professionals die al zijn geregistreerd in het BIG-register, geldt dat zij zich niet meer in het Kwaliteitsregister Jeugd hoeven te registreren.

Gelijk speelveld. Het ongelijke speelveld tussen werkgevers met geregistreerden en werkgevers met niet-geregistreerden zorgt voor een extra prikkel voor de veldpartijen om er voor te zorgen dat constructief, effectief en efficiënt wordt samengewerkt. Het is zaak dat de professionals die bekwaam zijn om de taak uit te voeren, tijdens de overgangperiode ook zonder registratie ingezet kunnen worden.

Financiële bijdrage VWS. Er zijn een aantal belangrijke elementen in de totstandkoming van registratie die vragen om capaciteit, kwaliteit en expertise:

1. inhoudelijke (door)ontwikkeling en vaststelling van (basis)eisen, beroepscode, beroepsprofielen en tuchtrecht;
2. administratieve (ontwikkel)kosten zoals inrichting van het Kwaliteitsregister, het aanmelden van professionals, aanmeldingskosten voor registratie et cetera;
3. betrokkenheid en draagvlak van een groot aantal partijen. Niet alle partijen die deze capaciteit moeten leveren beschikken over voldoende omvang en slagkracht en behoeven hiervoor een substantiële financiële bijdrage. Daarnaast is een stevig programmasecretariaat nodig om slagkracht te behouden.

Brancheorganisaties en beroepsverenigingen. Niet voor alle professionals die zich binnenkort moeten registreren, geldt niet de vanzelfsprekendheid van een beroepsprofiel en een beroepsorganisatie. De branche waarbinnen deze professionals werkzaam zijn, heeft vaak een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van de professionals. Er is een schat aan kwaliteitseisen en competentieprofielen, maar die zijn niet één op één te herleiden naar een beroep. De beroepsidentiteit is met name onder HBO-professionals, die niet BIG-geregistreerd zijn, niet sterk ontwikkeld of is niet omgezet in het lidmaatschap van een beroepsvereniging. Daarmee spelen de beroepsverenigingen doorgaans geen belangrijke rol voor deze professionals. Er is wel een duidelijke verbinding tussen

brancheorganisaties en de vakbonden. In het kader van de Cao's worden afspraken gemaakt over opleidingsbeleid en functiegebouw en andere arbeidvoorwaarden.

Om enerzijds te kunnen voldoen aan de verantwoordelijkheid van aanbieders om verantwoorde hulp te leveren en anderzijds inhoud te geven aan registratie is het van belang dat sterke brancheorganisaties en sterke beroepsorganisaties gezamenlijk met het Kwaliteitsregister Jeugd de verantwoordelijkheid op zich nemen om de opdracht te vervullen. Alle partners gaan voor kwaliteit en een leven lang leren, maar inhoud, werkwijze en kostenperspectief kunnen verschillen. Daarmee is het noodzakelijk om goede *countervailing powers* tussen beroeps-, branche-, cliëntenorganisaties en gemeenten te hebben zodanig dat effectieve, efficiënte en toepasbare kwaliteitsbevordering plaatsvindt. De brancheorganisaties hebben een natuurlijke positie. De beroepsorganisaties hebben dat nog niet voor alle beroepsgroepen. Zij moeten versterkt worden.

4.2 Opdracht

De opdracht voor de uitwerking van de registratie is driedelig en volgt uit de afspraken die gemaakt zijn over de gefaseerde invoering van de registratie:

Opdracht A: fase 1 - vooraanmelding (tot eind 2015)

Zorg ervoor dat eind 2015 professionals op een HBO- of WO-functie, werkzaam in de jeugdhulp, zich hebben (voor) aangemeld in het Kwaliteitsregister Jeugd.

Deelopdrachten:

- ▶ Zorg er samen met het Kwaliteitsregister voor dat de instroomeisen (basiseisen) voor de vooraanmelding in het register worden geformuleerd.
- ▶ Breng in kaart om hoeveel professionals het gaat en waar ze werkzaam zijn.
- ▶ Richt het Kwaliteitsregister Jeugd zo in dat deze professionals zich kunnen vooraanmelden conform de eisen.
- ▶ Informeer professionals die in aanmerking komen voor vooraanmelding over eisen en inschrijvingsmogelijkheden.
- ▶ Stimuleer het inschrijvingsproces zodat eind 2015 het merendeel van de professionals dat in aanmerking komt voor vooraanmelding, zich ook aangemeld heeft.

Opdracht B: fase 2 - ontwikkeling van (her)registratie-eisen (tot maximaal eind 2017)

Zorg er voor dat per 1 januari 2018 professionals werkzaam in de jeugdhulp, op een HBO-functie en hoger, waarop de norm van de verantwoorde werktoedeling van toepassing is, volledig ge(her)registreerd kunnen worden.

Deelopdrachten:

- ▶ Maak werkafspraken tussen brancheorganisaties en beroepsverenigingen over taak- en rolverdeling in het ontwikkelproces: wie is waarvoor verantwoordelijk. Maak daarbij een duidelijke verbinding naar de eisen die in het Kwaliteitsregister Jeugd hiervoor zijn vastgelegd.
- ▶ Ontwikkel beroepsprofielen, waarbij de ontwikkelingen bij de inzet van generalisten worden meegenomen en aandacht wordt besteed aan de relatie met al bestaande beroepscodes.
- ▶ Ontwikkel of herijk beroepscodes.
- ▶ Richt het register bij SKJ zodanig in dat zij in staat is om de te registreren professionals die zich aanmelden te registreren op verschillende niveaus.
- ▶ Informeer professionals die in aanmerking komen voor (her)registratie over de (her)registratie eisen voor de verschillende niveaus.
- ▶ Stimuleer (her)registratie in een gezamenlijk intensief communicatietraject.
- ▶ Zorg voor duidelijke normen voor de accreditatie van scholing en leg dat vast in een accreditatiereglement.

Opdracht C: fase 3 - volledige registratie (tot eind 2019)

Zorg ervoor dat per 1 januari 2020 professionals werkzaam in de jeugdhulp, op een HBO-functie en hoger, volledig voldoen aan de (her)registratie-eisen, zodat de aanbieder/werkgever kan voldoen aan de norm van de verantwoorde werktoedeling.

Deelopdrachten:

- ▶ Continueer informatie en communicatie naar professionals en stimuleer (her)registratie.
- ▶ Organiseer en faciliteer scholing, intervisie et cetera die nodig zijn om aan de (her)-registratie eisen te voldoen.
- ▶ Zorg voor goede EVC-procedures.
- ▶ Duidelijk moet zijn waar de kosten vallen die verbonden zijn met het voldoen aan de eisen van (her)registratie (administratieve kosten en kosten verbonden aan volgen van scholing, intervisie, et cetera).
- ▶ Kijk wat nodig is om er voor te zorgen dat de professional zich blijvend kan ontwikkelen.

In de uitwerking van deze programmalijn worden ook de volgende voorwaarden geborgd die door de partners tijdens de consultatieronde van het Kwaliteitskader Jeugd zijn benoemd:

- ▶ **Voldoende financiële middelen om het vervolg te financieren.** Het ministerie van VWS heeft een substantiële bijdrage toegezegd om de kosten voor de evaluatie, de (ontwikkeling van) (her)registratie, richtlijnonwikkeling, beroepscode, professionele standaarden, scholing, verdere professionalisering. Dit is een harde voorwaarde voor het vervolg.
- ▶ **Duidelijkheid met betrekking tot de geformuleerde overgangperiodes.** Er moet duidelijkheid komen over de overgangperiodes (in relatie tot de wettelijke overgangstermijnen), om invulling te kunnen geven aan (her)registratie van nog niet geregistreerde professionals in de komende jaren en de betekenis daarvan voor alle betrokken actoren.
- ▶ **De positie en toegevoegde waarde van MBO'ers.** Een belangrijk onderdeel voor het vervolg is de wijze waarop MBO'ers positie blijven houden in het jeugdstelsel en wat daarvoor nodig is. Een aantal partijen overweegt een verkenning naar registratie van MBO-4 professionals.
- ▶ **Niveau van registratie.** Enkele partijen pleiten voor een nadere toedeling van handelingen, situaties, verantwoordelijkheden aan professionals op een HBO-, een WO- of WO+- functie. Andere partijen pleiten voor het uitwerken van de beroepsprofielen van deze niveaus zodat het voor de werkgever duidelijk is welke professional waarvoor moet worden ingezet. Dit zal in 2015 nader worden verkend en uitgewerkt.
- ▶ **De status van de geregistreerden en (nog) niet-geregistreerden.** Voor alle betrokken partijen is het duidelijk dat professionals in de jeugdhulp, werkzaam op een HBO-functie of hoger die zich nog niet kunnen registreren, in de overgangperiode op dezelfde manier ingezet kunnen worden als geregistreerde professionals. Het is van belang dat VWS en VNG dit expliciet bevestigen en uitdragen.

4.3 Stapsgewijze invoering van de registratie

Fase 1 Vooraanmelding 1 jaar – gerealiseerd op 1 januari 2016

De norm van de verantwoorde werktoedeling gaat uit van het toedelen van taken aan geregistreeerde professionals met in achtneming van hun kennis en vaardigheden, *tenzij* inzet van niet-geregistreeerde vakbekwame professionals wenselijk of noodzakelijk is. Veel gemeenten hanteren bij de inkoop en de toegang het uitgangspunt van werken met een geregistreeerde professional. Dat kan leiden tot een ongelijk speelveld, omdat de mogelijkheid tot registratie er voor hen nog niet is. Daarom zijn afspraken met het Rijk gemaakt om een termijn van 1 jaar (te rekenen vanaf 1 januari 2015) te hanteren waarbinnen professionals zich kunnen *vooraanmelden* in het Kwaliteitsregister Jeugd als zij voldoen aan een aantal basiseisen. Dit betekent dat zij zich (digitaal) aanmelden en (digitaal) aantonen dat zij voldoen aan de basiseisen. Deze basiseisen worden uitgewerkt door beroeps- en brancheorganisaties in samenwerking met het Kwaliteitsregister Jeugd.

Professionals die voldoen aan de basiseisen kunnen voorlopig op dezelfde manier worden ingezet als de reeds geregistreeerde professionals. Deze professionals kunnen door de gemeenten in dienst worden genomen of hun werkzaamheden kunnen worden ingekocht. Dat betekent dat de werkgever werk kan toedelen op basis van vooraanmelding. Daarbij geldt te allen tijde (net als bij de geregistreeerde professionals) dat de werkgever werk toedeelt aan een vooraangemelde professional die ook geschikt en bekwaam is om de taak uit te voeren. Het is zaak om ervoor te zorgen dat de administratieve lasten van deze vorm van registratie beperkt blijven.

Medewerkers Toegang en AMHK

Een deel van de gemeenten heeft een (werkgevers)relatie met professionals in de toegang en het AMHK. Dit zijn vaak nieuwe functies die gedurende het jaar 2015 verder vorm krijgen. AMHK's kunnen een rol in de Toegang spelen. Vaak worden deze professionals *generalisten* genoemd die over een breed arsenaal aan kennis en expertise beschikken om in de directe omgeving van de cliënt jeugdhulp te bieden.

In een deel van de gevallen zijn de professionals in het AMHK en de toegang nu nog verbonden met hun 'moederorganisatie'. Veelal wordt er gewerkt in (wijk)teams. Doorgaans bestaan de teams in de Toegang uit eerstelijns professionals (minimaal HBO-niveau) met verschillende achtergronden. In alle gevallen brengen de verschillende teamleden input in vanuit hun eigen discipline. De teams hebben doorgaans het mandaat om te beslissen over de inzet van hulp of zorg, in elk geval over de inzet van (intensieve) ambulante hulpverlening. Indien nodig kunnen zij expertise uit de gespecialiseerde zorg inschakelen.

De functies worden op allerlei manier ingevuld en zijn volop in ontwikkeling. Bij het formuleren van vooraanmeldings- en (her)registratie-eisen zal rekening worden gehouden met deze ontwikkelingen rond de inzet van generalisten en wordt de verhouding met de beroepsgroepen verhelderd.

Fase 2 Vaststellen (her)registratie-eisen en inrichten van (her)registratie(mogelijkheid) – gerealiseerd op 1 januari 2018

De verschillende sectoren hebben al jaren gewerkt aan professionalisering. Registratie is daarbij niet voor alle sectoren het uitgangspunt geweest. Nu dat wel aan de orde is, moet er nog het nodige ontwikkeld worden om er voor te zorgen dat professionals in de jeugdhulp op een HBO-functie of hoger, en die niet in het BIG-register geregistreerd staan, wél geregistreeerde professionals worden (in het SKJ, Kwaliteitsregister Jeugd). Daardoor wordt zichtbaar welk vakbekwaamheidsniveau een professional heeft. Wanneer een professional geregistreerd is, is hij ook gebonden aan professionele standaarden en is het tuchtrecht van toepassing. Het Kwaliteitsregister zal, in samenwerking met o.a. de beroepsverenigingen, brancheorganisaties en gemeenten, de (her)registratie-eisen opstellen zodat registratie in het Kwaliteitsregister Jeugd voor deze beroepsbeoefenaren op termijn mogelijk kan worden.

Profielen

Een eerste stap in dit verband is de verkenning of een profiel voor de 'jeugdhulpwerker'² mogelijk is en onderzocht moet worden hoe dat zich verhoudt tot het profiel van de jeugdzorgwerker en andere bestaande profielen in andere sectoren. Voor werkgevers is het van belang dat zij de afweging kunnen maken welke professional voor welke taken en werkzaamheden wordt ingezet. In het jeugdveld werken professionals met diverse beroepen. De norm van de verantwoorde werktoedeling schrijft voor dat aanbieders in beginsel geregistreeerde professionals inzetten met inachtneming van hun kennis en vaardigheden. Ook moeten aanbieders ervoor zorgen dat deze geregistreeerde professionals kunnen werken volgens hun professionele standaard.

Voor werkgevers moet bij de toepassing van de norm dus niet alleen duidelijk zijn wanneer een geregistreeerde professional moet worden ingezet, maar ook *welke* geregistreeerde. Beroepsgroepen onderscheiden zich van elkaar doordat ze een specifieke vakbekwaamheid en deskundigheid in huis hebben en soms is er binnen deze beroepsgroepen ook nog sprake van vakbekwaamheid op verschillende niveaus. Als aanbieders verantwoord werk

² Werktitel.

moeten toedelen met in achtneming van de specifieke kennis en vaardigheden van de geregistreerde, moeten ze dus ook zicht hebben op wat de specifieke vakbekwaamheid, deskundigheden en vakbekwaamheidsniveaus van de te onderscheiden beroepsgroepen zijn. Verkend moet worden op welke wijze dat het beste kan worden vormgegeven.

VWS en de beroepsverenigingen en brancheorganisaties hebben een overgangperiode afgesproken om registratie en de bijbehorende eisen (zoals het vaststellen van accreditatie eisen voor de beoordeling van het scholingsaanbod) op orde te krijgen. Dit bedraagt 3 jaar. Binnen drie jaar (te rekenen vanaf 1 januari 2015) wordt duidelijk hoe beroepsprofielen, beroepseisen, (aanwezigheid en versterken van) beroepsorganisaties, (her)inrichten van Kamers in het Kwaliteitsregister, beroepscode en tuchtrecht er uitzien. Brancheorganisaties, beroepsverenigingen, een vertegenwoordiging van gemeenten en cliënten en het Kwaliteitsregister werken hier gezamenlijk aan.

Niveaus

Het Kwaliteitskader geeft weer wanneer werk moet worden toegedeeld aan een geregistreerde vakbekwame professional en wanneer het mogelijk is om een niet-geregistreerde vakbekwame professional in te zetten. Er wordt in het Kwaliteitskader (vooralsnog) geen onderscheid gemaakt naar opleidingsniveaus. Met andere woorden: wanneer is het nodig om een professional op een HBO-functie in te zetten, dan wel een WO- of WO+ functie. Het komende jaar moet worden uitgewerkt of er sprake moet zijn van een nadere toedeling van handelingen, situaties, verantwoordelijkheden aan de diverse opleidingsniveaus. Óf dat het verder uitwerken van de beroepsprofielen behulpzaam is, zodat de werkgever op basis daarvan inzicht krijgt in welke professional voor welke werkzaamheden moet worden ingezet.

Fase 3 Voldoen aan de registratie-eisen als professional – moet zijn gerealiseerd op 1 januari 2020

Er is een overgangperiode van vijf jaar (te rekenen vanaf 1 januari 2015) voor de geregistreerde professional, die werkzaam is op een HBO-functie (of hoger) in de jeugdhulp, maar nog niet volledig voldoet aan de registratie-eisen. Na vijf jaar moet de professional voldoen aan volledige registratie-eisen (bijvoorbeeld via scholing of een EVC-procedure). Voldoet de professional daar niet aan, dan komt hij niet voor herregistratie in aanmerking. Er wordt met deze termijn geregeld dat al in de sector werkzame professionals kunnen aantonen dat ze beschikken over de voor de functie benodigde vakbekwaamheid of zich daarvoor alsnog kunnen kwalificeren zodat voldoende beroepsbeoefenaren inzetbaar zullen zijn.

4.4 Reikwijdte

De bedoeling is om de professionals gefaseerd te laten registreren. Beroepsbeoefenaren die al BIG-geregistreerd zijn, hoeven niet nogmaals geregistreerd te worden. Het BIG-register is voor de Jeugdwet gelijkwaardig aan het Kwaliteitsregister Jeugd. Professionals op een HBO-functie en hoger in de (smalle) jeugdzorg (jeugdzorgwerkers gedragswetenschappers) kunnen zich reeds registreren, maar hebben dat nog niet in alle gevallen gedaan. Dat geldt ook voor de psychologen en orthopedagogen (gedragswetenschappers) in het brede jeugddomein. Dit betekent dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds professionals die nu werken in de jeugdhulp en zich vóór 1 januari 2016 moeten vooraanmelden voor registratie en anderzijds professionals die mogelijk in de toekomst gaan werken in de jeugdhulp en - na het formuleren van de registratie-eisen - in aanmerking komen voor registratie.

Voor de afbakening van de professionals die in de eerste fase in aanmerking komen voor vooraanmelding voor registratie wordt dus het uitgangspunt gehanteerd 'nu werkzaam in de jeugdhulp én je nu nog niet kunnen registreren'. Dat betekent dat de jeugdzorgwerkers en gedragswetenschappers uitgesloten zijn van vooraanmelding, net als professionals die zich al kunnen registreren in het BIG-register. Voor het WO-masterniveau moeten de (her-)registratie-eisen nog vastgesteld worden. Dit is reeds in ontwikkeling.

4.5 Fasering

In de fasering wordt een onderscheid gemaakt tussen de vooraanmelding (opdracht A), het vaststellen van de (her)registratie-eisen (opdracht B) en het inrichten van (her)registratie (opdracht C).

Opdracht A: Vooraanmelding

Fase	Wanneer	Wat
1 Bepalen welke professionals zich kunnen vooraanmelden	1 ^e kwartaal 2015	Verfijnen eerder gemaakte analyse en maken voorstel welke professionals in aanmerking komen voor vooraanmelding
2 Ontwikkelen basiseisen	1 ^e en 2 ^e kwartaal 2015	Samen met de betrokken partners maken van voorstel voor de basiseisen waaraan professionals moeten voldoen om zich te kunnen vooraanmelden en definiëren van de status van de vooraanmelding
3 Inrichten infrastructuur	2 ^e kwartaal 2015	Inrichten van de (ict-)infrastructuur bij het SKJ om de vooraanmeldingen te kunnen verwerken

Fase	Wanneer	Wat
4 Proces vooraanmelding	3 ^e en 4 ^e kwartaal 2015	Professionals doorlopen de vooraanmeldingsprocedure
5 Uitvoering vooraanmelding	1 ^e t/m 4 ^e kwartaal 2015	Inrichting en uitvoering van breed communicatietraject gericht op –allereerst- de vooraanmelding

In 2015 wordt ingezet op een brede communicatiecampagne, gericht op professionals die in aanmerking komen voor de vooraanmelding. Deze communicatiecampagne wordt in nauwe samenwerking met de partners vormgegeven, waaronder het initieel onderwijs (met het oog op professionals die tot de arbeidsmarkt gaan toetreden) en de branche- en beroepsorganisaties.

Opdracht B: Vaststellen (her)registratie-eisen en inrichten van (her)registratie(mogelijkheid)

Fase	Wanneer	Wat
1 Uitvoeren brede inventarisatie	1 ^e kwartaal 2015	Inventarisatie van o.a. bestaande profielen
2 Analyse	1 ^e kwartaal 2015	Analyse van o.a. de verzamelde profielen
3 Strategiebepaling	2 ^e kwartaal 2015	Discussienotitie op basis van analyses, strategische keuzes voor verdere doorontwikkeling
4 Vervolgtraject	3 ^e en 4 ^e kwartaal 2015	Op basis van besluitvorming over strategische keuzes
5 Oplevering advies	4 ^e kwartaal 2015	Oplevering advies over profiel(en), waarin in ieder geval aandacht is voor: <ul style="list-style-type: none"> • registratie- en herregistratiecriteria • ontwerpen, samenstellen en/of aanpassen van de (beroeps)codes • ontwerpen, samenstellen en/of aanpassen van tuchtrecht en het uitvoeringsmodel hiervan - waarbij het bestaande tuchtrechtreglement het uitgangspunt vormt • relevante scholing • ontwerpen accreditatieregeling en reflectievoorwaarden • ontwikkeling van professioneel statuut • gelijkstellingsprocedure en indien van toepassing een EVC-procedure • ontwikkeling professionele standaarden • ontwikkelen van competentieprofiel(en) en/of profiel(en) initiële opleidingen
6 Uitwerking advies	2016 en 2017	Op basis van de besluitvorming wordt een gedetailleerd Plan van Aanpak voor het vervolg in 2016 opgesteld

Opdracht C: Volledige registratie van professionals

De fasering van deze deelopdracht moet in de loop van de tijd gedetailleerd worden vormgegeven. Hoe de fasering eruit komt te zien, is in belangrijke mate afhankelijk van opdracht B (zie hiervoor).

Fase	Wanneer	Wat
1 Communicatie	2017-2018	Uitdragen brede communicatieboodschap rondom professionalisering en registratie
2 Stimuleren registratie	2017-2018	Stimuleren professionals om zich te (her)registreren
3 Uitvoeren EVC-procedures	2017-2018	Uitvoeren van EVC-procedures
4 Monitorings-informatie	2017-2018	Verzorgen van managementinformatie voor werkgevers (wie is er geregistreerd), rekening houdend met de structuur van SKJ

Doel is dat alle professionals bekend zijn met de (her)registratie-eisen en hieraan werken, professionals de beroepscode en andere professionele standaarden voor hun beroepsgroep kennen en bekend zijn met het tuchtrecht en professionals reflectie als middel gebruiken in het kader van professionalisering.

5 Programmastructuur

De programmastructuur bestaat uit een stuurgroep, programmteam, begeleidingscommissie en programma-secretariaat.

▶ **Stuurgroep**

Opdracht. De stuurgroep is eigenaar van de opdracht die voortvloeit uit het Plan van Aanpak en is verantwoordelijk voor het behalen van de afgesproken resultaten, binnen de (financiële) kaders en volgens de randvoorwaarden die zijn neergelegd in het Plan van aanpak.

Samenstelling. De stuurgroep bestaat uit bestuurders c.q. directeuren die werken binnen het jeugddomein en de partijen vertegenwoordigen die deelnemen aan het programmteam (zie hieronder). In de stuurgroep zitten vertegenwoordigers van brancheorganisaties, beroepsverenigingen, het initieel onderwijs, gemeenten en het Rijk.

Vertegenwoordiger van	Wie	Werkzaam bij
GGZ-branche	Jan Menting	Yulius
W&MD-branche	Aly van Beek	MOgroep
Jeugdzorgbranche	Els Rienstra	Parlan
Gehandicaptenbranche	Hans Schirmbeck	VGN
Beroepsverenigingen HBO	Lies Schilder	NVMW
Beroepsverenigingen WO	Marja Hodes	ASVZ
Cliëntorganisatie	Marthijn Laterveer	LOC
Hoger Beroepsonderwijs	Michèle Garnier	Hanzehogeschool Groningen
SKJ	Tineke de Waard	SKJ
VNG	José Manshanden	Gemeente Utrecht
VWS – waarnemend lid	Bonita Kleefkens	Ministerie van VWS
Inspecties – waarnemend lid	Kees Reedijk	Inspectie voor de Jeugdzorg
V&J - agendalid	Atie de Vrij	Ministerie van V&J

De leden van de stuurgroep worden op persoonlijke titel gevraagd vanwege hun kennis, kunde en netwerk. De Inspectie en het Ministerie van VWS zijn aanwezig bij de vergaderingen van de stuurgroep als waarnemende leden in de stuurgroep. Het ministerie van V&J is agendalid en ontvangt alleen digitaal de vergaderstukken. De stuurgroep wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter, Marco Florijn.

Rol VWS, V&J en gemeenten. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is subsidievertrekker en faciliteert daarmee de uitvoering van dit plan van aanpak. Het Ministerie van VWS en het Ministerie van V&J zullen, vanuit hun expertise als wetgever en als stelselverantwoordelijken, betrokken zijn in de doorontwikkeling. Periodiek is er met VWS overleg over de voortgang.

De gemeenten zijn, naast inkopende partij, in een deel van de gevallen ook werkgever van professionals in de jeugdhulp. Dat betekent dat gemeenten op een andere wijze in aanraking komen met de norm van de verantwoorde werktoedeling, namelijk ook als aanbieder. Dit wordt vertaald naar de rol van de VNG in de stuurgroep, waarin zij voor sommige onderwerpen deelneemt als waarnemer (niet-veldpartij) en beoordeelt of voorstellen passen binnen de vooraf gestelde kaders.

▶ **Programmateam**

Opdracht. Uitwerken van de (deel)opdrachten in het kader van het Plan van Aanpak en het creëren van draagvlak voor de voorstellen die in dat verband worden geformuleerd.

Samenstelling. In de het programmateam zijn alle partners vertegenwoordigd die een centrale rol hebben in de uitvoering van het Plan van Aanpak. Zij zijn afkomstig van brancheorganisaties, beroepsverenigingen, het initieel onderwijs, de VNG en het SKJ (Stichting Kwaliteitsregister Jeugd). De partners in het programmateam vertegenwoordigen over het algemeen meerdere organisaties.

Rol	Naam	Organisatie
Brancheorganisaties	Inge Steinbuch	ActiZ
	Ylva van den Hengel	Jeugdzorg Nederland
	Edwin Luttik	MOgroep
	Maartje van der Rijt	VGN
	Joost Kamoschinski	GGZ Nederland
Beroepsverenigingen	Magteld Beun	NVMW
	Tinneke Beirens	AJN
	Wilma Lozowski	NIP
Initieel onderwijs	Ineke Jansen	Vereniging van Hogescholen
Gemeenten	Yvonne Grooten	VNG
Kwaliteitsregister Jeugd	Jacky Stuifmeel	SKJ

In de uitwerking van dit Plan van Aanpak worden werkgroepen ingericht waarin verschillende deelopdrachten worden uitgewerkt. Dat betekent dat er een breder beroep wordt gedaan op de veldpartijen (branche, beroep, gemeente en onderwijs) dan uitsluitend lidmaatschap van de projectgroep. In de werkgroepen zitten diverse experts die kennis hebben van de specifieke thema's die daarin aan de orde zijn en voor draagvlak richting hun eigen achterban kunnen zorgen.

► **Begeleidingscommissie**

Opdracht. De begeleidingscommissie vervult een klankbordfunctie en levert vanuit deze rol een bijdrage aan de uitvoering van het Plan van Aanpak en de voorstellen die in dat verband ontwikkeld worden.

Samenstelling. In de begeleidingscommissie wordt geparticipeerd door een breed palet van partijen die een rol spelen in de uitvoering van het Plan van Aanpak. Het is een zeer brede vertegenwoordiging van het veld (zie bijlage). Wanneer deelnemers van de begeleidingscommissie verhinderd zijn, kunnen zij zich laten vervangen door iemand anders uit de eigen organisatie.

▶ **Programmasecretariaat**

Het programmasecretariaat heeft een sleutelrol in het verbinden van de verschillende gremia. Het programmasecretariaat zorgt voor de organisatie van het proces, coördineert de inhoudelijke en procesmatige voortgang, stuurt op de verschillende onderdelen van het proces, zorgt voor de inhoudelijke samenhang en ontwikkeling, bereidt de verschillende bijeenkomsten voor. Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en Movisie participeren als kenniscentra in het programmasecretariaat. Het programmasecretariaat wordt aangestuurd door een programmasecretaris.

Dit document is tot stand gekomen met bijdragen van de volgende partners:

Colofon

2015 Programma Professionalisering Jeugdhulp

Dit is een uitgave in het kader van het Programma Professionalisering Jeugdhulp.

Tekst Programma Professionalisering Jeugdhulp

Vormgeving Punt Grafisch Ontwerp, Utrecht

